

2017. OKTÓBER–DECEMBER

JÓ PÁSZTOR

A JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY LAPJA • 14. ÉVFOLYAM 10–12. SZÁM

IMMÁNUEL

Karácsony közeledtén egyszerre próbál erőt venni rajtunk a kapkodó, felszínes ünnepre készülés, meg a békére, csöndre törekvés.

Igy volt ez már 2000 éve is Betlehemben. Császári rendelet, összeírás, utazás, utazás, utazás – persze a kor közlekedési eszközeivel – tolongás, bosszankodás, hangoskodás, bűnözés... És csönd-keresés, béke-keresés, egy meleg hajlék keresés, mert ha új élet készül a rohanó világra jönni, ahhoz ez kellene. De nincs. Betlehemben mindenki tolong, akkor épp úgy, mint ma, az emlékünnepen.

Most persze buszok viszik a látogatókat, dübörög a vallási turizmus, minden hotel, panzió, vagy épp kiadó szoba foglalt. A fél világ betlehembe tart, „repülve”, „úszva”, négy vagy sokkal több keréken, gyermek Jézust keresve, ünnepelve.

„Nem volt hely a fogadóban”, akkor sem, de Isten Fia egy csendes és meleg istállóban, „barmok között” megszületett.

Voltak néhányan, akiket csillag vezetett. A zajos és fényes fővárosban, Jeruzsálemben nem találták a királyfit, mentek hát tovább a próféta szó nyomán... Voltak, akiket

angyalok küldtek a nyáj mellől. Ők is tudták, hol találják a kis Jézust, és azt is, hogy ő a Föld és ég Ura.

Hányan lehettek? Néhány bölcs mágus, egy-két öreg pásztor meg kis bojtár. Nem nagy gyülekezet, de köztük van Jézus, a Megváltó, József és Mária, akik hisznek az égi üzeneteknek. Császár uralta zajos világ az igaz Isten nélkül – és maroknyi hívő egy barlang-istállóban Jézussal, csendben, békében. Ez igazi istentisztelet.

Milyen lesz az idei karácsonyod, Megtaláloed-e a gyermek Jézus helyett egy csendes zugban, vagy egy igazi istentiszteleten a Megváltó Urat, netán te is belekerülsz a karácsonyi forgatagba, elvakít az üzleti világ fénye, az árukínálat, a „bálványok”, konkrétan e világ fejedelme, az ördög, aki ilyenkor nagyon is világosság angyalának öltözve kelletti magát. Elvakít-e az egyre radikálisabb eszközökkel épülő antikrisztusi globalizáció, az új világrend, az ördögi „egység”? Fölismered, hogy miről van itt szó valójában? Már régen a „választottak” elhitése is zajlik. Jönnek és prédikálnak a hamis próféták, és szemfényvesztő csodákat tesznek a hamis krisztusok. Áll a bál kint és bent, szól a zene, zömmel a sátáni... Mégis van remény. Ismeri az Úr az

övéit. Azért jött, hogy az ördög munkáit lerontsa.

Hosszú az út a betlehemi jászoltól a Golgotáig, húsvétig, a minden hatalom átvételéig az Atyától, és az Ítéző Bíróként való visszaérkezésig. De „nem késik az Úr...” Jézusban közénk jött az Isten. Immánuel! Igyekezz a látók közé tartozni! Légy hűséges! Ünnepelj békés csendben, alázatban, légy hálás és magasztald Őt, az egyetlen Királyt!

Boldog Karácsonyt!

Dr. Almási Mihály

Eltévedt mágusok

*Három király! Ne hagyj abba
A Messiás keresését!
Menj tovább! – Ő azt akarja,
Hogy elnyerd a lelki békéd.*

*Kis istálló. Sötét, csendes.
A jászolban sír egy Bébi.
Siess oda, borulj térdre!
Ő a szent Csillag, az égi.*

*Utadon ha eltévednél,
Nézz fel mindig a csillagra,
S felragyog a közeledben
A Megváltó drága arca!*

Gerzsenyi Sándor

*Minden kedves Olvasónknak áldott karácsonyi ünnepeket
és boldog, eredményes új évet kívánunk!*

A szerkesztő rovata

A Jó Pásztor 14. évfolyamának utolsó számát két fontos jubileum jegyében szerkesztettük. A korábbi reformációs megemlékezések után – kihasználva 2017 utolsó lehetőségét – újra közlünk néhány rövid beszámolót éppúgy, mint az első világháború (a nagy háború) száz évvel ezelőtti eseményeiről. Ezek a döbbenetes írások magukért beszélnek.

A Békehírnök 1914–20-ig a háború kitörésétől a trianoni diktátumig, szinte minden számban nagy terjedelemben közöl harctéri híreket, leveleket, verseket, nekrológokat. Ezekből válogattunk *Zágoni Jenő*, korábbi levéltáros testvérünk gyűjteményes kötetéből.

Szomorú aktualitása van – *Virág Sándor* református lelképásztor írásának, amely a szerző által szerkesztett „A mag szárba szökken” c. könyvben jelent meg 1939-ben. Az iszlám semmit nem változott azóta, vagy ha igen, csak radikalizálódott. Európa hozzáállása azonban változott, egyre barátibb. Több oka is van ennek, de most csak kettőt említek.

(1) Nyugat-európai gyerekeket nem vittek el jancsárnak annak idején, magyarokat annál inkább. Mi – óriási véráldozattal és hatalmas területek elvesztése árán – megállítottuk a muszlim-török inváziót. A nyugat akkor csak hírből és nem tapasztalatból ismerte azt, amit mi nyögtünk 150 évig.

(2) A háttérből óriási globális erők szervezik a muszlimosítást. Ugyanazok, amelyek a keresztyénséget alapjaiban támadják, ateisták, vagy éppen liberális pártok, pénzemberek. A cél az antikrisztusi globális

világ megteremtése, minden eszközzel, a Sátán irányításával. A fenevad, az antikrisztus és a hamis próféta Istent utánzó hármassága – ideológia vonatkozásában nem feltétlenül ateista, inkább szünkretista – úgy keveri a különféle kultuszokat, hogy Isten, és az istenek maradhatnak, mindegy, hogy ők kik (Allah vagy éppen Jahwe), a megváltó Úr Jézusnak azonban nem marad hely ebben a „vallásban”, végleg nem Istenként.

Az egységet a Krisztus-tagadás garantálja. Ezért tűnnek el – egyelőre csak a jelképek – például a keresztek sokfelől, ezért lehet a Koránt bevinni a nyugati világ iskoláiba, és tanítani, miközben a Bibliának ott nincs helye, persze nem az ó-, hanem az Újszövetség miatt...

Gerzsenyi Sándor testvér adventi gondolatai mellett néhány verset küldött. Ezek közül *Tóka Szabolcs* testvér egyet megzenésített.

Köszönjük *dr. Sajben Klárának* – rejtvényrovatunk hűséges szerkesztőjének – az új rejtvényeket.

Köszönjük kedves Olvasóink bátorító telefonhívásait, e-mailjeit, leveleit.

Ha az Úr is úgy akarja, jövőre is megjelenik a Jó Pásztor. Ennek érdekében is kérjük mindazokat, akik értékelik munkánkat, hogy adományaikkal is támogassák azt, és egyben köszönjük is a töretlen adakozói készségeket – ahogy erre már utaltam is –, hisz a 14. évfolyam utolsó számát tarthatjuk kezünkben.

Munkatársaim nevében is békés karácsonyt, és áldásokban gazdag új évet kívánok:

Dr. Almási Mihály
lelképásztor – szerkesztő

Köszönet az 1%-ért

A **Napsugár Gyermekmentő Alapítvány** részére 2017-ben kiutalt 2016. évi SZJA 1%-os felajánlásokból érkezett **264 839 Ft**-ot teljes egészében az alapítvány céljának megvalósítására, többek között a Libickozmai Gyermektábor fejlesztésére fordítottuk. Ugyanebben az időszakban a **Jó Pásztor Alapítvány** bevétele az 1%-os átutalásokból **485 294 Ft** volt, amit teljes egészében alapítványi célra, többek között a Jó Pásztor című lap folyamatos megjelenítésére fordítottunk. Ezúton szeretnénk megköszönni a gyermekmisszió támogatását mindazoknak, akik adójuk 1%-át erre a célra utaltatták, és kérni, hogy az idej esztendőben is gondoljanak ránk – új támogatók megnyerésével is.

*A Napsugár Gyermekmentő Alapítvány,
valamint a Jó Pásztor Alapítvány kuratóriuma*

A JÓ PÁSZTOR megtalálható az interneten is:

www.jopasztor.baptist.hu

„KI LÁTHAT ITT REMÉNYSUGÁRT?”

REMÉNYSÉG! – Gyönyörű magyar szókészletünkben sok olyan kifejezés van, amelyet először meg kell érteni, magyarázni, hogy tulajdonképpen mit is jelent. Így jártam én a *remény*-nyel is. Főleg az zavart, hogy ennek hosszabb változata: „*reménység*” teljesen más dimenzióba viszi a gondolataimat. Remélem, sikerül elmondanom, amit szeretnék.

A remény – így, materiálisan – arra utal, hogy az előttünk lévő, ismeretlen hosszúságú időben várom valaminek az elérézését, megtörténését, változását. Első gimnazista koromban „reméltem” (és a családom is!), hogy nyolc év elteltével kezembem lesz az érettségi bizonyítványom, lehetőleg jó szinten. Az efféle reménnyel az a legnagyobb gondunk, hogy vagy úgy lesz, vagy nem. Rengeteg személyes és környezeti „robot”-munkára és állhatatos napról-napra való törődésre lesz szükség, hogy beteljesedjék az „igen”. Vagy jöhet bármiféle akadály, amely megghiúsíthatja a reményemet.

Mára már időskorú, jobban mondva „szépkorú” pásztor lettem Isten megtartó kegyelméből. Megéltem eddig 83 karácsonyt. Az ideinek adventi szakaszában többször felsóhajtok, hogy talán a 84-iket is? – Mivel vannak bőven testi-szemlémi problémáim, és mivel a jövő ünnep egy bezárt ajtó mögött vár rám, teljesen bizonytalan lehetek afelől, hogy vajon beteljesül-e reménységem, vagy sem.

Mi, „bibliás” emberek úgy találkozzunk ezzel a szóban forgó fogalommal, mint „reménység”, „reménykedés” – lelki síkon. A Szentírás két „korszakra” vonatkozóan teszi szükségessé és érvényessé a reménységről szóló tanítást. Sok prédikáció elhangzott már fülem hallatára. Gyakori volt, főleg a kezdőknél, hogy „na, testvérek,

most Ádámnál és Évánál kezdjük a mai igetanulmányozásunkat!” – Így vagyok most én is.

Az ember legelső otthona az Édenkert volt. Az első emberpár folytonosan érezhette, tapasztalhatta teremtő Istene állandó jelenlétét ebben a kies parkban. Alkonyati közös sétájuk hihetetlen gyönyörű része lehetett mindig, mikor szellős alkonyat idején ott járt-kelt a kertben, közelükben az „Úristen”. A fák csöndes árnyékában naponta találkozhattak vele. – Ennek azonban hamar vége szakadt, mert Ádám és párja megszegtek az égi oltalmazó parancsolatot. Engedtek a sátán-kígyónak, bűnbe estek. – Ennek következtében döngve becsapódott mögöttük az Éden ajtaja. Miután vétkeztek, bűnbe estek, kiűzettek a mennyországból (a Paradicsomból).

Ettől kezdve számítjuk a „reménység” jelenlétét és jelentőségét ismétlődését a Bibliában. Az ember elveszítette egyik rendkívüli kiválóságát, az örök élethez való jogát. A második generáció – kísérletként – próbálkozik a rendezéssel. Úgy gondolják, hogy valamiféle áldozattal hátha enyhíthetnék Isten-Atyjuk haragját. E célból bemutatták az első áldozatot. – Káin és Ábel ráállt a „reménység” útjára. – A kertben gazdálkodó Káin – terményei legjavát ajánlja föl és teszi a rögtönzött oltárra. Ábel egy kicsit közelebb kerül az igazsághoz, mert úgy gondolhatja, hogy az elveszített életért a „méltó” áldozat valamilyen „élet”, élő lény odaszánása, átengedése. Vére hátha eltörli a bűnt. – Az Úristen azonban keserűen mosolyog ezen a próbálkozáson.

A példa „ragadós”. Ettől kezdve ahol Bibliánkban Istent kereső, vagy istenfélő személlyel találkozunk, mindig ott áll a háttérben, vagy az előtérben az áldozati oltár.

– Telnek-múlnak a századok, az ezredek, és egyre inkább fellángol a reménység lángja, hogy „hátha mégis!” – Salamon király uralkodása idején elérkezik lihegve lelkesedő népe az ún. „optimális”hoz”, a csúcshoz ezen a téren. Fantasztikusan gyönyörű templomot épít, a világ hét csodájának egyikét. És következnek az áldozatok. – Reggeltől estig és estétől reggelig folyik, ömlik a vér, a vérpatak. Engesztelő adományként odaszentelt véres áldozati ajándék. Hiszik, hogy kiengesztelődik Isten, mindezeket látva, hallva, tapasztalva. – Konkrét adatok a 2Kronika 7,5-ből: *„Salamon király huszonkétezer marhát és százhuszezer juhot mutatott be véres-áldozatul.”*

A megállapodás az Ég Királya és Salamon király között így hangzott: *„Ha te előttem jársz... és úgy teszel mindent, ahogyan megparancsoltam... akkor állandóvá teszem királyi trónodat”*. Úgy tűnik számomra, mintha az első, az édeni beszélgetés mondatai visszahangoznának ezekben a mondatokban. *„Ha azonban elfordultok tőlem és más isteneket fogtok szolgálni... akkor kitepem őket földemből”*. – (Érdemes elolvasni ezt az egész fejezetet!)

Hangos és egyértelmű szavakkal mennydörög az isteni dicsőséges jelenlétből az átokként mondott figyelmeztetés. És mégis bekövetkezett (ismét és újra) a „bűnbeesés”. Salomonnak a szívét vénségére más istenekhez hajlították feleségei, és szíve nem volt teljesen Istené, az Úré! (1Kir 11,4)

Átzuágnak Izrael fölött a kegyetlen történelem bösz viharai. Időnként „megtérnek”, de hamarosan ismét bűnbe esnek. Bármennyiszer kezd kibontakozni a homályos jövőben a Messiás, a Szabadító képe és alakja, nem jöhet. Nincs kész a visszatérés útja sem egyéni-

leg, sem kollektíven, marad a várokozás, a reménykedés, a gyötrődés, az aggodalom és félelem, és a reménység, reménység, a REMÉNYSÉG.

A továbbiakban e helyen szeretném megosztani bibliai idézetgyűjteményemet, arra való tekintettel, mit jelentett szinte az egész emberiségnek a reménykedés – egészen az Úr Jézus Krisztus földre jöveteléig és szentséges önfeláldozásáig.

„Mit várhatok, Uram? Egyedül benned van reményem.” – Vívódó lélek panasza. (Zsolt 39,8)

„Hálát adok neked mindenkor, mert te munkálkodsz. Nevedben reménykedem, mert jó vagy híveidhez”. (Zsolt 52,11)

„Ha pedig azt reméljük, amit nem látunk, akkor állhatatossággal /békeséges türéssel/ várjuk!” (Róm 8,25)

„Nem vész el végleg a nyomorultak reménye”. (Zsolt 9,19)

„Ha abban kell reménykednem, hogy a holtak hazája a házam..., hol van akkor az én reménységem? **Ki láthat itt reménységet?**” (Jób 17,13-15)

„Olyan lesz Jákób maradéka ... mert nem emberekben reménykedik, mert nem emberekben bíz.” (Mik 5,6)

„Az elvetemültek (képmutatók) reménysége elvész.” (Jób 8,13)

Ha találkozna Istennel bajodban, „akkor bíznál, mert volna reménységed.” (Jób 11,18)

„Ha reménységemet aranyba vettem... megtagadtam volna az Istent odafönt”. (Jób 31,24)

„Csak Istennél csendesül el lelkem, tőle kapok reménységet”. (Zsolt 62,6)

Ezeket az igéket olvasva és átgondolva az a bizonyosság élhet szívünkben, hogy „a reménység meg nem szégyenít.” (Róm 5,5)

Ha valaki olyan élethelyzetben van, hogy még az életkedve is elveszett volna, nincs olyan mélység,

melyből ki ne tudna és akarna emelni a Szabadító Jézus Krisztus. Egyedül őbenne reménykedhetsz, hogy újra kezdhesd az életedet, hit által, bűnbocsátó kegyelméből. Gondolj a bal latorra! Élete utolsó órájában volt reménysége Jézusra nézni, és elhangzott a csodás válasz: még ma velem leszel!

A reménység másik „dimenziója” azoknak ad biztatást, akik már Krisztusban élnek, és várják a mennybe emelkedett Üdvözítő visszaérkezését. (Második eljövétel). A hívő embereknek ez az igazi reménység: imatémájuk.

Amikor Bibliám mellett elcsöndesedtem, ugyanerre gondoltam, hogy reménységgel üljek gépem mellé, és a reménység mozgassa ujjaimat, hiszen éppen erről a reménységről akarok írni a továbbiakban és segíteni szeretett reménység-társaimat.

Hogy folyamatosan tudjam mondani és átadni tanúságtételemet, a következő mondataim teljes mértékben igeiek, azaz igék. De külön idézőjelek nélkül talán még hatékonyabb lesz. Aki ismeri a Bibliát, úgymint megtalálja erről szóló szavaim eredetét.

Hálát adunk azért a reménységért is, amely készen van számotokra a mennyekben, amelyről már előbb hallottatok az igazság beszédéből, az evangéliumból. – Mi pedig, miközben fedetlen arccal, mint egy tükörben szemléljük az Úr dicsőségét mindnyájan, ugyanarra a képre formálódunk át az Úr Lelke által dicsőségről dicsőségre. – Ki is volna a mi reménységünk vagy örömünk, koronánk és dicsőségünk, ha nem ti, a mi Urunk Jézus Krisztus színe előtt az ő eljövetelek? – Igaz beszéd ez, és teljes elfogadásra méltó, hiszen azért fáradunk és küzdünk, mert az élő Istenben reménykedünk, aki üdvözítője minden embernek, de leginkább a hívőknek. Rendeld el ezeket és tanítsd! – Így e két változhatatlan tény által, amelyekben lehetet-

len, hogy Isten hazudjon, erős bátorításunk van nekünk, akik oda menekültünk, hogy belekapaszkodjunk az előttünk levő reménységbe. Ez a reménység lelkünknek biztos és erős horgonya, amely behatol a kárpit mögé, ahova elsőként bement értünk Jézus, aki Melkisédek rendje szerint főpap lett örökké. – Mert a törvény semmit sem tett tökéletessé. Viszont egy jobb reménységet támaszt, amely által közeledünk Istenhez. – A reménység hitvallásához szilárdan ragaszkodjunk, mert hű az, aki ígéretet tett. Úgyeljünk arra, hogy egymást kölcsönösen szeretetre és jó cselekedetre buzdítsuk! – Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki nagy irgalmából újjá szült minket Jézus Krisztusnak a halottak közül való feltámadása által élő reménységre, arra az el nem múló, szeplőtelen és hervadhatatlan örökségre, amely a mennyben van fenntartva számotokra

Gerzsenyi Sándor

Didergek

*Elmúlt az ősz, tél meg sehol.
Jókedvem mögöttem lohol.
Köd-könny csepeg. A víz befagy.
Kevés a fény. Kedvem se nagy.*

*Jó lenne ünnepelni már.
Ne késsetek, három király!
A nyáj karám mögött lapul.
Szemem virrasztani tanul.*

*Ha a csillag megérkezik,
Az majd mindenre fényt derít.
Az „Örök Ige” testet ölt.
Békésen felmordul a föld.*

*Ragyog Mikeás csillaga.
Itt az új élet hajnala.
Nem érdekel már semmi más.
Megérkezett a Messiás!*

Gerzsenyi Sándor

SZÁZ ÉVE TÖRTÉNT A NAGY HÁBORÚBAN

BEVEZETÉS

A Békehírnök 1914–20-ig a háború kitörésétől a trianoni diktátumig, szinte minden számban nagy terjedelemben közöl harctéri híreket, leveleket, verseket, nekrológokat. Az 1917-es esztendő eseményeiből válogattunk Zágoni Jenő, korábbi levéltáros testvérünk gyűjteményes kötetéből.

A nagy hó és kemény hideg miatt a harcmezőkön nyugalom volt az utóbbi napokban, de persze nem általános, mert apró kirohanások és ütközések mindennap előfordultak, sőt, némi térkülönbözések is, jelentékeny változások azonban egyik harctéren sem állottak elő.

Igen nevezetes esemény az, amit január 31-én vitt szét a távíró. A központi hatalmak arra határozták magukat, hogy a háború megrövidítése céljából tengeralattjáró hajókkal erélyes küzdelmet fognak folytatni bizonyos területeken az ott megjelenő hajók ellen. Ausztria-Magyarország az Adriai- és Földközi-tengeren, Németország pedig az Északi-tengeren és az Atlanti-óceánon veszi fel a harcot teljes eréllyel. E végből hadizónákat, azaz olyan területeket jelöltek meg az ellenséges országokat körülvevő vizeken, amelyeken minden hajót megsemmisítenek, ha az ezen a zónán keresztülhaladni akar. Kijelöltek azonban a semleges államok részére szabad utakat, amelyeken a nem ellenséges hajók szabadon közlekedhetnek, és úgy a személyeket, mint áruikat rendeltetésük helyére szállíthatják.

Németország, Ausztria–Magyarország, és a velük szövetségben lévő államok múlt év december 12-én felajánlották a békét, az ellenséges hatalmak azonban egyenesen visszautasították a felajánlott békejobbot, dacára annak, hogy Wilson, az Észak-amerikai Egyesült Államok elnöke, szintén a béketárgyalások

megindítását javasolta. A béke visszautasítása indította tehát arra a központi hatalmakat, hogy ezen erélyes módszerhez nyúljanak. A német jegyzékben, melyet az Észak-amerikai Egyesült Államok kormányának átnyújtottak, egyebek közt ez van:

„...A császári kormány nem állhatná a felelősséget saját lelkiismeretével, a német néppel és a történelemmel szemben, ha minden eszközzel meg nem kísérelné a háború végének siettetését.

Az Egyesült Államok elnökével együtt a császári kormány is azt remélte, hogy ezt a célt tárgyalások útján elérheti. Miután a megegyezésre irányuló kísérletre az ellenfelek azzal válaszoltak, hogy még élesebb küzdelmet hirdetnek, a császári kormány, ha magasabb nézőpontból kíván szolgálni az emberiségnek, és ha saját népével szemben nem akar vétkezni, kénytelen a létért való újra ráerőszakolt harcot mindenmű fegyver teljes latbavetésével folytatni. Kénytelen ennél fogva elejteni azt a korlátozást is, amelyet eddig a harci eszközöknek megválasztásában a tengeren tanúsított.”

Az észak-amerikai államok kormánya azonban zokon vette azt, hogy egészen szabadon, bármerre is ne érintkezzenek az amerikai hajók az ellenséges hatalmakkal, és ezért megszakította Németországgal a diplomáciai összeköttetést.

A tenger alatti hajók pedig február 1-től, a kitűzött határidőtől meg-

kezdtek működésüket; a semleges hajók részére azonban, hogy ki-vagy hazahajózhassanak, február 5-ig határidő adatott.

Egy hét alatt azután – rotterdami hajótulajdonosok becslése szerint – 200 000 tonna tartalommal süllyedtek el a különféle nagyságú hajók. (Egy tonna 10 métermázsa vagy 2,83 köbméter.) Ha helyes ez a becslés, akkor a tengeralattjárók az első héten legalább 100 kisebb-nagyobb hajót süllyesztettek el.

A háború tehát a víz alatt is szörnyen dúl, de a levegőben sincs csendben, habár a téli időszak korlátozza. Január havában a német hadvezetőség jelentése szerint ők 34 repülőgépet vesztek, az angolok, franciák és az oroszok pedig 55-öt.

Megjegyeztetik, hogy Wilson elnök felszólította a semleges államokat, hogy ők is hozzá hasonlóan cselekedjenek, de eddig ezek nem csatlakoztak melléje, sőt legtöbbször kinyilvánította, hogy továbbra is semleges maradjon.

Hogy mi fog történni az enyhe idő beálltával, azt nem lehet tudni, a mindenható és a mindentudó bölcs Istenre kell magunkat bízunk, aki a legnagyobb dolgokat éppen olyan könnyen tudja elvégezni, mint a kicsinyeket. Annyi bizonyos, hogy akik őbenne bíznak és teljes szívből szeretik, azoknak minden javukra válik.

Csopják Attila

LELKI MUNKA A HARCTÉREN

El nem mulaszthatom, hogy ne tudassam a mi nagy örömmünket, amellyel bennünket az Úr április hó utolsó vasárnapján megáldott.

Mi a román harctéren, a román havasok bércei között teljesítünk szolgálatot. Ezredünknel még ez idáig én és kedves *Szappanos Albert* (kis-galambfalvi) testvérral munkálkodunk. Amennyit gyenge erőnkől és az Úr kegyelméből tehetünk, teszünk. Az Úr megáldotta munkánkat, mert – hála legyen az Úrnak – több barátaink akadtak, akik szeretettel ragaszkodnak a mi drága jó Urunkhoz. (Ezek között van egy tiszthelyettes és egy őrmester is.)

Nagyon sokan vannak ezeken kívül még, akik alusznak a rettentő bűnök iszonyú tengerében, de lelkük szomjúhozik és vágyódik egy jobb haza után, amelyet ők még nem ismernek. Ez bennünket nagy szomorúsággal töltött el.

De legyen áldott az Úrnak szent neve, mert rendelt munkásokat ide is többet. Ugyanis feljöttek az utóbbi marschbataillonnal *Ferenczi József* (érszőlósi) testvér, *Pénzes Károly* és *Hegyi Mózes* (udvarhelyi) testvérek. Összesen vagyunk öten, és mindannyian különböző helyeken

vagyunk elhelyezve, ahol munkálkodhatunk az Úr kegyelméből. A nevezett vasárnap estéjén istentiszteletet tartottunk, amelyen kedves barátaink közül is hárman részt vettek. Elénekeltek: „Ha Isten békéje lakja szívemet...”

Ima után felolvastam a 106. zsolnár 24-42. versét, elméledtünk belőle az Úr kegyelméből. Imával és a „Hazám, hazám, te szép hazám!” című kedves énekkel bezártuk tiszteletünket. Nagy volt az örömünk, és különösen éreztük az Úr jelenlétét közöttünk.

Kedves testvéreim, vigyázzunk, legyünk éberek, ne aludjunk, mint egyebek, hanem emeljük magasra Urunk keresztszálját! Álljunk elő a szent Igével, akár alkalmazatos, akár alkalmazatlan időben, mert az aratnivaló sok, az idő pedig közel van! Tehát vigyázzunk és legyünk készen, mint az okos szüzek, hogy mikor megjön a mi Urunk teljes fényben és dicsőségben, nagy örömmel üdvözölhesük őt, a nagy Királyt! Az Úr áldását kívánjuk mindnyájan mindazoknak, akik szeretik az Úr Jézus Krisztust!

(*Birtalan Domokos, Fegyvermester, 82. I. R. Stab. Táboriposta 363.*)

Húsvétkor

Megváltónk kereszthalálának emléknapja, nagypéntek után olyan magasztos, komoly, hívői örömet okoz a húsvét ünnepe. A feltámadás dicső ünnepe ez, melyen egykor a feltámadt Hős megszégyenítette a halált, megtörte annak hatalmát mindazokra nézve, kik őbenne és feltámadásában hisznek. A béke éveiben olyan boldogan gyülekeztünk ezen a napon is köréje, szemeink olyan dúsan ontották a könnyet, s a kebel, a szív felemelkedett a Nagyhoz, a hívők megmentőjéhez.

Sírtunk, könnyeztünk, de óh, mily igaz volt örömünk még itt, a halál mezején is; az ilyen órák emléke táplálja lelkemet. Harmadik húsvét múlt el, amióta nem jöttünk össze mindnyájan a közös ünneplésre, s ha majd megint összejövünk is, talán sok üres padosor fogja tudtunkra adni, hogy szeretteink közül sokan nem is jönnek e földön többé velünk ünnepelni. Nekik már odafent van örök ünneplésük.

A háborús évek első húsvétját egy vidéki kórházban, súlyosan sebesülve értem meg, a másik kettőt a harcmezőn. Mindhárom nagyon nevezetes körülmények között, de mégis ez a harmadik lesz emlékezetes előttem, amíg élek.

A görögkeleti egyház nagypéntekén átjött hozzánk két orosz, kiket bekötött szemmel a parancsnoksághoz továbbítottunk. Ott elmondták, hogy bajtársaik nevében kéri a parancsnokságot, engedje meg, hogy a húsvét ünnepén tömegesen átjöjjenek, s miután velünk közösen ünnepeltek, este megint visszamehessenek. Meglepő

volt az óhaj, de készséggel megígérték tisztjeink annak teljesítését, mire ők aztán nagy örömmel visszamentek saját táborukba. Mi pedig alig vártuk a húsvétot.

A húsvét megjött, és úgy lett, amint mondták. Már a kora reggeli órákban jön kettő, majd négy, aztán tíztizenöt. Délre már minden századnak van nyolc-tíz vendége.

Megható volt e nap: magyarok oroszok egy fedezékben társalognak, nem ellenségek...

Olyan mély nyomokat hagyott lelkemben ez a nap, felülmúlja a szuronyrohamokat, melyekben részt vettem, és ismét bebizonyult előttem az a szent igazság, hogy a szeretet fegyvere a legerősebb. Elgondolom: vajon ez a nap nem fog-e a közeljövőben nagy eseményeket szülni? Vajon nem itt-e a kikelet, a béke drága hajnala? Talán nem sok napok után hazamegyünk drága szeretteink körébe, ahol feledve a három év borzalmait, énekeljük majd. „Most jó minden.” Add meg, Égi Atyánk sok millióknak ezt az óhaját!

Harctér, 1917. április.

Molnár Károly, vadász-szakaszvezető

BAPTISTA HŐSEINK

Vincze Palkó Márton

Testvérünk hűen szolgált az ő Megváltójának, és már kora ifjúságában adta át szívét az Úr Jézusnak.

Magyar-kiskapusi lakos volt. 1914-ben vonult be a katonasághoz, hogy eleget tegyen honfiúi kötelességének. Kiképzését Kolozsváron nyerte, és azután kiment az oroszok által megszállt Lengyelországba, hol nagy ütközetekben vett részt, 18 hónapi otléte után megsebesült. Sebéből felgyógyulván, Prágába irányították, honnét 1916. november 13-án a galicziai harctérre vonult, és itten hűen, pontosan teljesítette katonai feladatát. 1917. május 27-én éjszaka a táborigyűlésen való megfigyelő szolgálatában egy ellenséges golyó homlokán találta, és ezzel befejezte földi pályafutását.

A test ugyan meghalt, de lelke elköltözött az ő Megváltójához, ahol nincs többé halál, nincs többé szenvedés, jajkiáltás és siralom, hanem örök béke, örök élet, örök tavasz és örök boldogság váltja fel ezt a viszontagságos földi életet.

Én, alulírott teljesen remélem, hogy a mennyben találkozom övele. Itt a harcúton együtt voltunk egy századnál, együtt időztünk és osztottuk meg kenyereinket is; mint hívő katonákat ismertek a bajtársak.

Természetére nézve csendes, szelíd, alázatos gyermek volt, úgy, amint illő egy hívőhöz. A mennyei Atyánk vigasztalja meg kedves szüleit, testvéreit és hozzátartozóit!

Közli. Szikszai István, 103. gy.e. 4. század

Pónya János

Hón szeretett testvérünket, a neszmei gyülekezet tagját hosszú harc és küzdelem után az Úr magához hívta 1917. augusztus 13-án, életének 27. évében. Egy orosz gránáttól fején találva hősi halált halt. Még első mozgósításkor bevonult, azóta teljesít hadiszolgálatot a 6. honvéd huszár ezredben. 34 hónapot töltött a harctéren, csupán 14 napi szabadságot kapott. Nem hallják már többé fülei az ágyúk bömbölését és a puskák ropogását. Teste a földbe tétetett, de lelke elszállt az ő Megváltójához, ahol nincs többé halál, sem fájdalom, hanem örök élet, örök boldogság váltja fel ezen küzdelmes életet.

A neszmei gyülekezet sokat veszített testvérünkben. Szívét még gyermekkorában átadta Megváltójának, attól kezdve hűen szolgált őt. Gyülekezetünk elveszítette benne énekkarmesterét és zenekarának egy tagját. Az Úr vigasztalja meg bánatos szüleit és hat testvérét, kik közül még három szintén hadi szolgálatban van. Csupán csak ő adhat a vérző szívekre gyógybalzsamot. Minekünk, kik még hátramaradtunk, kérni kell a mi jó Atyánkat, adjon erőt, kitartást a tovább-

bi küzdelmekben is, hogy mindvégig hűeknek találtsunk és elvehessük az örök élet koronáját!

*Az idő szekere gyorsan fut, rohan;
Nemsokára látjuk egymást boldogan,
S ami volt e földön bánat, szenvedés,
Mintha nem lett volna, múlt ködébe vész.*

*Minden kincsnél drágább az a szép remény,
Hogy ott a dicsőség égi mezején
Megváltónknál örök élet vár reánk,
S mindaz, mit a lélek üdve megkíván.*

Rékasi Lajos

A soltvadkert gyülekezet fiatal tagja volt. 1915 augusztusában vonult be a 30. népfelkelő gyalogezredhez (6. század). Meghalt 1917. augusztus 2-án egy tiroli kórházban.

Fájó szívvel kellett tudomásul venni ezt a veszteséget úgy a testvériségnek, mint szerető feleségének és két árvájának.

A halál elszakította őt keblünkről, s ez nagyon fáj, de csak a testet tudta megrontani, a lélek él és a mi reményünk szerint Üdvözítőnk kebelén van, ahol egykor nagy örömmel viszontlátjuk őt. Kedves neje, *Homan Mária* és két kisgyermek gyászolja az eltávoztottat. A gyermekek közül *Mariska* 7, *István* 4 éves.

„Tudjuk, hogy a halálból átvitetünk az életre, mert szeretjük a mi atyánkfiait.” (1Jn 3,14)

*Már sokan elmentek testvéri körünkből,
De szívünk gazdagul ama szép reménytől,
Hogy mihamar ott fent viszontlátjuk,
S velük együtt a mi Megváltónkat áldjuk;
Aki megrontotta a halál hatalmát,
És dicsővé tette a hit diadalmát.*

Sípos János

A háború következtében meghalt kunszentmiklósi *Sípos János* testvérünk. 1915-ben lett az Úr Jézus követője. A háború katonai szolgálatra szólította, és 1916-tól az orosz harctéren teljesített tréncocsis szolgálatot. 14 napra szabadságot kapott, egészségben láthatta meg szeretteit. Visszatéven a frontra, sok nélkülözés megfázás következtében máj- és vesedaganatot kapott. Egy hónapig a harctéren, lábon hordozta betegségét, aztán a nyíregyházi kórházba vitették, ahol mindjárt azt kérdezték, hogy mi volna a kívánsága. Óhaja az volt, hogy ne jöjjenek táviratozzanak, aki megtette a hosszú utat, hogy találkozhassanak, ami nagy örömet okozott mindkettőnek.

A betegről látni lehetett, hogy csak pár nap választja el az elköltözéstől. Mikor közeledtek életének utolsó

órái, úrvacsorában óhajtott részesülni. Neje megtalálta az ottani baptista testvéreket, akik nagy szeretettel tektek meg mindent, amit csak lehetett. Nagy számmal jöttek a beteghez, aki nem félt a haláltól, mert tudta, hogy „elköltözni e testből, és az Úrhoz menni, mindenél jobb”. Mégis fájdalmasan érintette szívét az a tudat, hogy két hadba vonult fia orosz fogságban van, és most hat kisgyermek gondját viselő nejének az életfenntartás súlyos keresztjét kell hordoznia.

Földi életét 1917. november 24-én fejezte be, s lelke – sok viszontagság után – immár megnyugodhatott a Megváltó üdvkörében. Kívánsága szerint a testvériség temette el porsátorát. Hajdúböszörményből jött le *Szűcs Pál* testvér, aki az atyafiak és a nagy számban megjelent gyászolók előtt szólt Isten Igéjéből a János 11,26-29 versei alapján: „*És aki csak él és hisz énbenem, soha meg nem hal. Hiszed-e ezt?*” – mondta neki Márta: „*Igen, Uram, én hiszem, hogy te vagy a Krisztus, az Istennek Fia, aki e világra jöendő vala.*” Óh, bár minden ember arra törekedne, hogy meggyőződésből ugyanazt mondhasssa!

Ő elmegy egy jobb hazába, de itt marad az özvegy hat kisebb gyerekkel, és orosz fogságban szenvedő katona fiúkkal. Minden helyesen gondolkodó ember tudja, hogy mit jelent ez. De ha ennyi bánat mellett még szegénység is nyomja, akkor a helyzet mennyivel súlyosabb.

Van egy kis háza, de adóssággal van megterhelve. S mert ő ezt fizetni képtelen, és hogy az ebből eredő zaklatás terheitől megmentessék, az ottani testvériség vezetői úgy döntöttek, hogy bánatos nővérünk nagy terhét közösen fölvegyük. Ezen önző, kapzsi világban a kedves testvérek szeretetteljes áldozata már több ízben megnyilvánult, s annak áldásos gyümölcsei a lelki élet terén is okvetlenül mutatkoznak. *Özvegy Sípos Jánosné* kunszentmiklósi nővérünk felsegítéséhez már előzetesen hozzájárult a dabi gyülekezet 200 koronával.

Kiss Gábor

Egészen biztosak lehetünk felőle, hogy *Kiss Gábor* testvérünk azok között van, akik fehér ruhába öltözve, palmaágakkal kezükben állnak a mennyei királyi szék és a Bárány előtt. A nagy nyomorúságból került oda megmosva és megfehéřítve a Bárány vérében. Olyan nyomorúságon ment át, aminőt a világháború sem okozott minden helyen. De már túl van rajta, és soha többé szenvedésbe nem jut. Egykor találkozni fogunk vele.

Kiss Gábor testvér, a mi misszióiskolánknak rendes és szorgalmas tanulója volt. Igen magas testi növése mellett megvolt lelki alázatossága és kicsinységének érzete. Iskolájának befejezése után Rákoscsabán foglalta el munkahelyét, ahol hosszabb ideig áldásosan működött. 1910. július 17-én házasságra lépett, mely frigyből egy most már 7 éves fiúgyermek van.

Ahogy kitört a világháború, ő is behívatott, és 1915. február 15-én bevonult a 39. gyalogezredhez. Először az orosz fronton harcolt, majd az olasz harcvonalra került, ahol megsebesült. A golyó benn maradt a testében, de ő meggyógyult. A román betörés után a román frontra vezényeltetett. Rövid időn belül fogságba jutott, és ekkor kezdődött rettenetes szenvedése. A román fogolytábor állapota olyan volt, hogy annál borzalmasabbat képzelni alig lehet. A rémes nélkülözések közben bevetette magát a járvány a foglyok közé, és pusztított rettenetesen. A mi szeretett munkás testvérünk sem kerülhette el. A kegyetlen betegség őt is megragadta, és a kiállt gyötrelmek után 1917 húsvétján hívő lelke elhagyta a megroncsolt testet, és felvitetett oda, ahol mindennél jobb lenni és maradni örökké.

Neje csak e hetekben értesült haláláról és szeretett frigy társa sok szenvedéseiről. A fájdalom mély sebet ejtett szívéen, de tudja, hogy sok ezernyi testvéri kebel osztozik gyászában, és a nagy Orvos begyógyít minden sebet.

*Megelőzted társaidat?
Vajon sírjunk-é?
Befejezted földi utad,
Visszahívjunk-é?*

*Ó nem, hiszen a mi utunk
Szintén odavisz.
Egy kissé előbb vagy utóbb
Ott leszünk mi is.*

*Nem a sírba, gyötrelembe,
Éjbe készülünk,
A magasba, fényességbe
Száll fel szellemünk.*

*Mégis fáj, hogy egy szolgálával
Kevesebb levénk,
Holott lelki nagy munkának
Árja int felénk.*

*Ez Urunk majd tehelyetted
Küld más aratót,
Hátha kettő, hátha tíz is...
Átveszi a szót?*

A mi árváink

A mostani háború nagyon sok árvát csinált, sajnos pedig, hogy a mi árvaügyünk nincsen olyan előrehaladott állapotban, amellyel a jelentkezőket ellátni tudnánk. Jóformán csak a dolog elején állunk, szerény kezdettel, de így is jobb, mintha egyáltalában hozzá sem fogtunk volna.

Amint már más cikkben előbb jelentettük, árváinkat áthoztuk Ócsáról Budára, és az új misszióiskolai tágas telken egy helyiségben helyeztük el, és *Joó Ferencné* nővérünk gondos ápolása alatt állnak. Jelenleg kilenc gyermek van gondozásunk alatt (többnyire félárva: atyátlan vagy anyátlan). Valamennyi fiú. Később arra kell törekednünk, hogy az egész árvákat egyes keresztyén családoknál helyezzük el. De addig is néhány hónapig itteni nevelés alá kerülnek. Ki kell ismerni mindegyiknek a természetét. Nemrégén két fiút vettünk át, mind a kettő telve

akarattal, de már másnap változáson mentek keresztül, s aztán olyanok lettek, mintha kicserélték volna őket. Megszelídültek.

A mi képünk bemutatja a kilenc gyermeket. Jobbról ül *Joó Ferencné* nővérünk. Balról egy üdülő betegápoló nővérünk, *Udvarnoki András* testvér kisleányával, *Böskével*, közben az árvák. A baloldalon álló szakállas embert már nem kell bemutatnunk, arra ráismernek a kedves olvasóink. De különben ő az árvagyám, s az ellátás gondjai őreá nehezdednek. Az Úr megsegíti, hogy elbíra azokat. Ebben a munkában azonban, mint másban is, az Úrnak akarunk szolgálni, és ha néhány ezren hozzájárulunk, akkor a jövő évben emelhetünk tágasabb helyiséget az elhagyatott kicsinyek részére. Telek van, indulat van, s az eszközöket Urunk kirendeli.

Miután már 600 koronát tehén vásárlására kaptunk, remélhető, hogy nemsokára friss tejhez jutnak gyámoltjaink.

Virágh Sándor: A hódító iszlám*

A nyugati keresztyénség a népvándorlás idejében a legnehezebb feladat előtt állt. Megállani és megmaradni a pusztulással fenyegető pogány hordákkal szemben egyfelől, meghódítani őket a keresztyén egyház számára másfelől: ez volt az a probléma, melynek megoldása a keresztyénség győzelmét jelentette a pogány Európán.

Amíg a nyugati keresztyénség minden erejét összeszedve, védekezik és hódít és a győzelem reménységével tekint Európa népeinek meghódolása elé, addig a keleti keresztyénség fölött is súlyos fellegek kezdenek tornyosulni és Arábia sivatagai felől pusztító számum fenyegeti Bizáncot éppen úgy, mint Afrika virágzó gyülekezeteit. Csak-hogy ez a veszedelem hirtelenebbül támadt, mint gondolták volna, és kevésbé vették komolyan, mint előszelét megérezték.

622-ben rongyosan és piszkosan érkezik meg két fáradt vándor Medina határába. Senki sem sejtí, hogy az egyik Mohamed, a próféta, a másik Abu Bekr, a jobbkeze. Fáradtságos volt a menekülés, hívei-

nek kicsiny csapata szétszóródott, a vezér hazátlanná vált. Amikor néhány nap múlva bevonul Medina-ba és összegyűjti hívei közül azokat, akik megmaradtak, és akiknek korábban sikerült beszivárogni a városba, maga sem gondolhat arra, hogy ez a város lesz a „próféta városa”, és innen indul el az iszlám hódító útjára, hogy mint a keresztyénség legnagyobb ellensége, a keleti keresztyénség pusztító számuma legyen.

Medina maga is megdöbbenve szemlélte azokat a változásokat, amelyeket a próféta rövid idő alatt véghezvitt benne. Egy napon összegyűjtötte a medinai családok képviselőit és saját híveit, és ezt mondta nekik: Mi, Medina népe viszályban és ellenségeskedésben élünk. Eljöttem ebbe a városba, hogy megteremtsem a békét. Ezt a békét hirdetem most ki. – És felolvasta azt a törvényt, mely Medina új életét volt hivatva szabályozni. Az új törvény merőben ellentétes volt minden addigi szokással, a puszták törvényével, a vérségi kapcsolatokon felépült rendszerrel.

Megrettent arccal tekintettek a

medinai családok képviselői egymásra. De közöttük mindenféle az egész téren és a mecset udvarán elszánt arcú moszlimokat láttak, akik fenyegetően néztek körül és fegyvereiket csörgették. Az új próféta testőrei voltak, az iszlám rohamosztagosai. Mindenki érezte, hogy a halál és meghódolás között kell választani. S mivel a medinaiak fegyveres erővel nem rendelkeztek, a meghódolást választották. A családok kiküldöttei alávetették magukat a fegyverek nyomása alatt kihirdetett új akaratnak, elfogadták a törvényt. Így született meg Mohamed állama a semmiből.

Hogy ezt az államot fenntartsa, valóságát továbbterjessze, a világot uralma alá hajthassa és azon uralkodhasson, sok mindent kellett vállalnia a prófétának. Ő vállalta. Még akkor is, ha ez prófétai hírnevére nem a legjobb fényt vetette. Essad bey, aki a legrokonszenvesebben írta meg Mohamed életrajzát, és aki igen erősen idealizálta őt, róla írván, kénytelen elismerni: „A hatalom útja a bűn mocsarán vezet keresztül. Mohamednek is bele kel-

lett lépnie a bűn mocsarába, neki is véren, piszkon és áruláson kellett keresztülgáznia... Nem egy bűnt vett magára, vért ontott, ravaszul, alattomosan, harciasan és bölcsen cselekedett...”

Mohamed, amikor rájött arra, hogy a szó gyenge fegyver világuralmi törekvéseinek megvalósítására, a kard prófétájává lett.

Egy nap maga köré gyűjtötte híveit és egy mese formájában a következőket mondotta nekik:

„Isten sok prófétát küldött a földre és minden prófétának az volt a feladata, hogy a Mindenhatónak egy másik tulajdonságát dicsóítsa. Mózes a kegyességét, Salamon király a bölcsességét, nagyságát és fejedelmiségét, a szelíd Jézus az Úr igazságosságát, mindentudását és hatalmát hirdette és be is bizonyította ama csodákkal, amelyeket Isten kegyelme folytán véghezvihetett. De mindez nem győzte meg a bűnös emberiséget. Az emberek továbbra is fogva maradtak a bűnnek hálójában és hitetlenül nézték Mózes, meg Jézus összes csodatételeit. Isten, az igazságos, erre engem, Mohamedet küldött az emberek közé; az én küldetésem tárgya a kard.”

A hívek maguk sem tudták, hogy ezentúl a vallás sorsát nem a szó dönti el többé, hanem a kard. Mohamed így fejezte ki ezt röviden: „A kard az ég és a pokol kulcsa.”

Nem csodálhatjuk, hogy az iszlám hadserege a gyakorlatban alkalmazza a Korán versét, mely a fentieket vallásos alapon igazolta: „Azok, akik hívői az én vallásomnak, ne bocsátkozzanak vitába a vallás okait illetőleg, hanem verjék agyon mindazokat, akik nem engedelmessékednek Isten vallásának. Aki az igaz hitért harcol, nagyszerű jutalomban részesül ezen, vagy a túlvilágon, akár győz, akár elesik.”

Mohamed tíz év alatt hetvennégy hadjáratot vezetett. Először magát a sivatagot kellett meghódítania, hogy aztán továbbindulhas-

son a világalom útján. A sivatag meghódítása, a vándorló, kóborló nomád beduin törzseknek uralma alá hajtása nem volt könnyű dolog, de csodálatos vasakarátának mégis sikerült. Természetesen nem az iszlámnak, mint vallásnak hódoltak meg ezek a sivatagi arabok. Mohamed vallásához nem sok közük volt. Sokkal inkább hasznossági szempontok miatt vették fel Mohamed vallását. Így békességben élhettek és nyugodtabban rabolhatták meg a karavánokat. Sőt, részt vehettek Mohamed rabló hadjárataiban is, és abból is kijutott számukra a haszon.

Mohamed azonban tudta, hogy csak akkor számíthat komolyan ezeknek a törzseknek a segítségére, ha teljes fegyelmet tud gyakorolni közöttük és azok mindenben vakon alávetik magukat rendelkezéseinek. Erre nevelte és gyakorolta is őket. Maga a naponkénti ötszöri imádság is ennek a fegyelmezett fanatikus hadseregnek a kialakítását célozta.

Még Mohamed életében követek mentek szét az Arábia körüli világ hat uralkodójához, a bizánci és az iráni császárhoz, Abesszínia királyához, az egyiptomi helytartóhoz, Hira királyhoz és az Arábia mellett fekvő Jamama fejedelméhez. Fel szólította őket, a világ hatalmasait, vessék alá magukat az iszlámnak és prófétájának. Akkor még senki sem vette komolyan Mohamed szavát. Csupán annak a híre jutott el Mohamed füléhez, hogy Bizánc készül megleckéztetni az iszlám híveit. Erre a hírre Mohamed seregyűjtéshez kezdett. Rövidesen 30.000 ember állt a próféta zászlaja alá, hogy meginduljanak Bizánc ellen. Hogy milyen egyemberként állott a próféta mögött ez a sereg, arra jellemző embereinek határtalan engedelmessége, mit a következő kis epizód is világosan tár elénk:

„Végtelen sivatagon, naptól kiegészzt szteppéken keresztül vonult a próféta serege. Fejük felett porosan, izzón csüngött az ég. Egyetlen forrás és oázis sem volt a sivatag-

ban. Fáradtan követte a sereg Isten küldöttét. Mohamed egyre messzebbre vezette híveit a sivatagon és pusztaságon keresztül észak országa felé. Nehéz volt a menetelés, a hőség bénítólag hatott. Sohasem látták ilyen végtelennek a sivatagot. Végre kiemelkedtek a homoktengerből a hajdani Kidzar város romjai. Az elpusztult falak alatt tiszta, jéghideg víz csergedezett. Ott kellett volna a kimerült seregnek üdítő ital után pihenést és felfrissülést találni.

A sereg élén lovagolt Mohamed. Ő vette észre legelőször a romokat és a hűvös forrást. Elhatározta, hogy serege engedelmességét a legkeményebb próbára teszi. Ezért megtiltotta, hogy a forrásból akár csak egy cseppet is igyanak. Mikor aztán a sereg félholtan a szomjúságtól, halálos kimerültségben hevert a patak partján, és senki sem mert egyetlen csepp vizet a szájához emelni, akkor tudta meg a próféta, hogy most már korlátlan tekintéllyel uralkodik a hadserege felett.”

Ilyen sereggel harcolt Mohamed s harcoltak halála után utódai az iszlám világalomáért. Nem csodálhatjuk tehát, ha alig több mint 25 évvel Mohamed halála után az iszlámé volt Szíria, Egyiptom, Perzsia, Mezopotámia és Észak-Afrika.

A rohamos terjedésnek a kardon kívül volt még egy másik oka is: az alkalmazkodás, az idegen vallásos elemeknek a felvétele és átalakítása, az iszlám vallásos rendszerébe való beépítése. Mohamed volt ennek a szinkretizálásnak a nagymestere. Amikor a maga rendszerét a keresztény és zsidó vallások elemeiből megkonstruálta, már arra számított, hogy ezáltal univerzális vallást teremtett. Kezdetben nem is hirdett háborút a zsidók és keresztények ellen, mert abban reménykedett, hogy ezek meghódnak előtte s beleolvadnak az iszlámba.

Amíg Mohamed abban a hitben élt, hogy a zsidók áttérnek az iszlámba, addig mindenféle kedvezé-

sekkel volt irántuk. Még a naponta ötszöri imádságban is Jeruzsálem felé kellett fordulni. Amikor látta, hogy a zsidók megnyerése lehetetlen, akkor minden eszközzel ellenük támadt. A medinai zsidóságot borzalmas módon pusztította el. Hatalmas árkot ásatott velük – mikor egyszer egyik diadalmas csatájából visszakerült – s az árok partján sorban lefejezte a zsidókat, úgy hogy a fejek és a testek megtöltötték az árkot és mindenfelé patakokban ömlött a vér. Az imádság irányát is megváltoztatta és ezentúl Mekka felé fordulva mondták a moszlimok imádságaikat.

Számtalan idegen elemet olvasott magába az iszlám azért, hogy megkönnyítse a vallás terjeszkedését. De ha a tágkeblűség nem használt, akkor újra a kard erejéhez folyamodott. A keresztyénnel szemben pedig főképpen erre a kardra volt szükség. Ennek a véres kardnak nyomán pusztultak el Észak-Afrika keresztyén gyülekezetei is. Számos emberáldozatot követelt a mohamedánok vak gyűlölete.

Észak-Afrika legvirágzóbb keresztyén állama ebben az időben Nibia volt. A legfőbb tisztsegeket keresztyének töltötték be, s közülük igen sokan pecsételték meg Krisztus iránti hűségüket halálukkal. Egy Gábriel nevű magas rangú tisztviselőjét azzal az ígérettel akarták áttéríteni a mohamedán vallásra, hogy nagyvezéri tisztseget kap, ha mohamedánna lesz. Gábriel egy napi gondolkozási időt kért. Otthon összegyűjtötte rokonait és barátait és így búcsúzott tőlük: Első percben tudtam, hogy mit kell válaszolnom a mohamedánok ajánlatára, csak szerettem volna még egy utolsó alkalmat találni, hogy töletek elbúcsúzzam. Ne csüggedjete el az üldözések idején, mert tudjátok az Írás ígértét: „*Légy hű mindhalálig, és néked adom az élet koronáját.*” Csendes áhítat töltötte el a kis gyülekezetet, hiszen valamennyien tisztában voltak vele, hogy akár holnap, bármelyikük hasonló nehéz helyzetbe kerül, mint barátjuk.

Gábriel másnap visszatért a kalifa udvarába. Megint felkínálták neki az

előkelő állást. De sem ígéret, sem fenyegetés nem tudta megtántorítani. A kalifa dühös felháborodásában megparancsolta, hogy ezer ostorcsapással büntessék meg. A kegyetlen büntetés közben kilehelte lelkét Gábriel, de jellemző a kalifa gyűlöletére, hogy parancsára az ostorozást a holttesten is végre kellett hajtani.

Sajnos, az iszlám uralma nem átmeneti, hanem végleges maradt. És a keresztyén gyülekezetek nem bírták a évszázados szenvedéseket és üldöztetést. Sokan meginogtak a hívek közül, mások magukba zárkózva még ma is ott élnek a mohamedán világ közepette, de elvesztették kapcsolatukat az egyetemes keresztyénség élő közösséggel, és mint megmerevedett, hideg és torz formái a keresztyénségnek, maguk is sóvárogva várják Isten fiainak megjelenését, hogy a megmerevedett és kihűlt tagok élettel teljenek meg és lehessenek só és kovász az iszlám nagy tengerében.

* *A szerzőről, és a különösen is fontos keletkezési dátumról a szerkesztő rovatában olvashatunk.*

„Három-ság”

*Efrátai Betlehem!
Fényességes Fókusz!
Ekkora szent küldetésre
Vállalkozni jól tudsz.*

*Sőt: bátor vagy, vakmerő!
Benned lép a Földre
A Menny Szellem-óriása,
Ember-testet öltve.*

*Három nevet „talált ki”
Számodra a Fáma.
Először is te leszel majd
Ég és Föld KIRÁLYA!*

*Másrészt tükrös PRÓFÉTA,
Jövőbe világló,
Az utolsó nagy időket
Jelző és kiáltó.*

*Harmadik a legnagyobb!
Mert életed árán
Te lettél az áldozat is,
Örök FŐPAP: Bárány!*

*KIRÁLY, PAP és PRÓFÉTA!
Ez egy dicső pálya.
Ajkunk, szívünk hallelujáz,
Szent Lényedet áldja!!!*

Gerzsenyi Sándor

ÚJ FILM

Amint arról előző számunkban már

hírt adtunk, elkészült

a 10. Szókepusztai Jubileumi

Konferencia felvétele.

A film megtekinthető

a

www.jopasztor.baptist.hu

oldalon.

Olvasóink írják

Mindenekelőtt örömet fejezem ki a Jó Pásztor újságért, annak tartalmas cikkeiért, énekért, versért. Egyszer szeretnék én is elmenni a Szőkepusztai Konferenciára, eddig még mindig közbejött valami. Ám remélem, egyszer csak sikerül... Szép fotók, ismerős arcok – testvéreink Isten ajándékai.

(N. F.-né – Gödöllő)

Igazán szép kivitelű, gyönyörű lapot sikerült kézbe adni, sok színes fotóval. A gondos szerkesztők munkáját dicsérem. Legyen áldás rajta! Hálásan köszönöm a küldött konferencia énekeket. Sok áldást, békességet és jó egészséget kívánok a testvéreknek.

(Z. B. – Pécs-Hird)

Örömmel és Isten iránti hálával küldöm a megfejtést (bár nem ment simán). Hiába, hetvenfelé, hazafelé, de nagyon tartalmas időtöltés. Hálás vagyok érte dr. Sajben Klárának is!

(L. P. E. – Isaszeg)

Szeretettel köszöntöm a Szerkesztőség minden munkatársát. Az Úr Jézus áldását kívánom munkájukra, továbbra is várjuk a rejtvényeket. Nagyon jó és hasznos dolog a Bibliát lapozgatni és olyan dolgokat felidézni, amiket elfelejtettünk, vagy addig nem is figyeltünk fel rá.

Nagyon köszönöm ezeket a feladványokat. Az Úr áldja meg a Testvéreket.

(S. M. – Bp.)

Isten áldását kívánom minden munkatárs életére. Imádkozó szívvel és szerény kis támogatással hordozom szolgálatukat.

(S. R. – Komló)

...Örömet jelent az az öröm, amit mások átélnek. Ilyen a konferencia, ami alkalmat adott a visszaemlékezésre sok hozzánk hasonló testvéreinknek. Emlékezni jó! Öröm, és köszönöm, hogy most is megjelent a keresztrejtvény, ami a Biblia sűrű forgatására ösztönöz, és egyúttal új ismerettel bővíti eddigi (olykor hiányos) tudásomat!

(K.-né. A. É. – Békés)

Köszönöm a részletes szőkepusztai beszámolót. Ilyenkor minden évben elhatározzuk férjemmel, hogy jövőre mi is részt veszünk a találkozón. Olyan vonzó látni a sok-sok testvért együtt ünnepelni és hálaadással dicsérni Istennek nagyságát, jóságát. A rejtvényt köszönöm dr. Sajben Klárának.

(K.S.-né – Kiskőrös)

Köszönöm a szép képekkel teljes Jó Pásztor újságot. Nagy öröm és áldás azok számára, kik ott lehettek a konferencián. Kétszer mi is voltunk, de sajnós az idő elrepült felettünk és így csak lélekben voltunk jelen. Az Úr Jézus áldását kívánjuk! Örömmel küldöm be a megfejtéseket.

(B. T.-né – Ócsa)

GYEREKREJTVÉNY

Kedves Gyerekek!

A lenti szavak betűiből egy bibliai férfi és egy bibliai női nevet tudtok kirakni, az „és” szóval összekapcsolva. Ők egy házaspár voltak.

Kik voltak ők, és hogyan kapcsolódik az ő történetük Jézus születéséhez?

Hol olvashattok erről a Bibliában?

BÉRES ÉS TERASZA ÁZIK

A helyes megfejtést küldjétek be a címünkre:

Jó Pásztor Szerkesztőség, 1431 Budapest, Pf. 171.

Beküldési határidő: 2018. január 31.

A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Az előző feladvány helyes megfejtése: DEBÓRA PRÓFÉTANŐ. Bárakkal elment harcba és segített legyőzni Siserát és hadseregét. Győzelmi éneket írt és énekelt.

Helyes megfejtést küldtek be:

Vári Tímea (Kiskőrös), Tóth Napsugár (Fadd), Hégely Glória Szantina (Dunaharaszti), Hégely Ábel (Dunaharaszti), Sinkovicz Lili (Bp.), Sinkovicz Áron (Bp.) **Gratulálunk!**

KVÍZKÉRDÉSEK – VEGYESEN

A feladványt készítette: Dr. Sajben Klára

Beküldési határidő: 2018. január 31.

A helyes válaszok mellé kérjük beküldeni a pontos igehely megjelölést is.

1. Kinek volt elefántcsontból készült palotája?

- Áház
- Aháb
- Nabudodonozor
- Salamon

2. Melyik állatról mondja a Biblia, hogy nem hatalmas nép, mégis a sziklák közt épít házat?

- Pók
- Borz
- Mormota
- Hangya

3. Melyik állathoz hasonlítja jajgatását Mikeás?

- Fába szorult féreg
- Strucc
- Hiúz
- Farkas

4. Melyik nép táborában vágott le az Úr angyala 185.000 embert?

- Filiszteusok
- Amálekíták
- Egyiptomiak
- Asszírok

5. Az Úr angyala Arauná szerűje mellett volt, és egy város elpusztítására készült, de az Úr megálljt parancsolt neki. Melyik várost készült elpusztítani az angyal?

- Jeruzsálem
- Babilon
- Korazin
- Tírusz

6. Kiről van feljegyezve, hogy nagyon kövér volt?

- Pilátus
- Óbéd
- Eglón
- Vasti királyné

7. Ki volt Jákób elsőszülöttje?

- Rúben
- Simeon
- Issakár
- Zebulon

8. Melyikőjük volt balkezes?

- Náhum
- Éhúd
- Illés
- Saul

9. Hol élt a 24 ujjú óriás?

- Gád
- Gilgál
- Bahúrim
- Gát

10. Kinek a részére tetetett félre Sámuel a szakácsával egy darab combot?

- Éli
- Dávid
- Hofni
- Saul

11. Melyik tó vizét kavarta fel az angyal?

- Siloám
- Genezáret
- Bethesda
- Jordán

12. Ki keresett fel áruhában egy halottidézőt?

- Saul
- Sámuel
- Dávid
- Gedeon

13. A mózesi törvények szerint melyik madár tisztátalan?

- fürj
- hattyú
- vadkacsa
- cinége

14. Melyik hegyen halt meg Mózes?

- Nébó
- Sion
- Sinai
- Hóreb

Az előző feladvány helyes megfejtése:

1 – b Bír 19,22-30

2 – c Bír 3,15

3 – d Bír 13,20

4 – d Bír 5,31

5 – a Bír 6,11

6 – b Bír 12,14

7 – d Bír 20,47

8 – a Bír 2,8

9 – c Bír 6,24

10 – c Bír 3,30

11 – a Bír 11,34

12 – b Bír 4,3

13 – c Bír 20,17

14 – b Bír 4,9

Helyes megejtést küldtek be:

Piros Eleménné (Bp), Székely Irén (Sarkadkeresztúr), Marjai Sándor (Miskolc-Szirma), Karácsony Demeterné (Ebes), Barabás Hajnalka (Tuzsér), Mészáros Lajos (Maglód), Szutor Józsefné (Bp.) és további 51-en, lásd a keresztretjvény-megfejtők névsorában a csillaggal jelölt neveket.

Gratulálunk!

JÓ PÁSZTOR

Kiadja: JÓ PÁSZTOR ALAPÍTVÁNY

PMB 12. PK 60.255/2002/4.

Számlaszám: 11742252-20061533

OTP Bank Rt. • Adószám: 18696619-1-13

Tel.: 06-20/886-0845

Fax: 06-24/468-108

Levelezési cím: 1431 Budapest, Pf. 171

E-mail cím: jopasztor@baptist.hu

www.jopasztor.baptist.hu

Felelős szerkesztő és kiadó:

Dr. Almási Mihály

Irodalmi szerkesztő: Gerzsényi Sándor

Zenei szerkesztő: Tóka Szabolcs

Fotók: Pálfi Zsolt és Vass Ilona Gyöngyi

Nyomás: Máttyus Bt. • HU ISSN 1786-268X

HANGVERSENY DÖMSÖDÖN A REFORMÁCIÓ EMLÉKÉRE, A BAPTISTA IMAHÁZBAN

ÜNNEPI HANGVERSENY ÉS ISTENTISZTELET A DÖMSÖDI BAPTISTA IMAHÁZBAN
A REFORMÁCIÓ 500. ÉVFORDULÓJA ALKALMÁBÓL

FELLEPNEK:

MIKLÓSA ERIKA
KOSSUTH-, LISZT FERENC-, ÉS PRIMA PRIMESSIMA-OLGÁS
KOLORATÜRSZÓPORNÁN,
A MAGYAR ÁLLAMI OPÉRAHÁZ MAGÁNÉNEKÉSE

SZEGEDI CSABA
MAGYAR BRONZ ÉRDEMKERESZTTEL KITÜNTETETT,
JUNIOR PRIMA ÉS JUVENTUS-OLGÁS BARITON,
A MAGYAR ÁLLAMI OPÉRAHÁZ MAGÁNÉNEKÉSE

SZAPPANOS TIBOR
TENOR, A MAGYAR ÁLLAMI OPÉRAHÁZ MAGÁNÉNEKÉSE

ZONGORÁN KÖZREMŰKÖDŐK:
TÓTH SÁMUEL CSABA
ZONGORANÓVÉSZ, A MAGYAR ÁLLAMI OPÉRAHÁZ KÖRREPERTITÓRA

SZERETTELLEN HÍVUNK ÉS VÁRUNK MINDEN KEDVES ÉRDEKLŐDŐT. A BELÉPÉS DÍJTALAN!

IDŐPONT: 2017. SZEPTEMBER 17. 17 ÓRA
HELYSZÍN: DÖMSÖDI BAPTISTA IMAHÁZ, 2344 DÖMSÖD, SZABADSÁG U. 125.

A föllépő művészek a hangverseny végén: Szappanos Tibor, Tóth Sámuel, Miklósa Erika és Szegedi Csaba

ELŐADÁS RÁCKEVÉN

Szeptember 11-én a reformáció 500. évfordulója jegyében a Dunamelléki Református Egyházkerület szervezésében református lelkésztovábbképzésre került sor Dr. Bóna Zoltán lelkipásztor, a Theológiai Szemle főszerkesztőjének szervezésében. Az előadó Dr. Almási Mihály, baptista lelkipásztor, teológiai tanár volt. Az előadás címe: *A XVI. századi reformáció jelentősége az anabaptista mozgalom létrejöttében, és hatása mindenkori szolgálatára a Semper reformari debet jegyében.* Az érdeklődést jelezte, hogy számos kérdés, hozzászólás hangzott el az előadás után.

EMLÉKÜNNEP A REFORMÁTUS TEMPLOMBAN

A dömsödi református templomban a protestáns gyülekezetek együtt emlékeztek a reformációra.

A baptista énekkar énekel

Dr. Almási Mihály a dömsödi baptista gyülekezet történetét ismerteti

A jubileumi kiállításon (a baptista részen) többek között a régi imaház szószéke, régi hangszerek, könyvek, iratok is láthatók voltak

Szent-esti ének

2017. 11. 20.

Zene: Tóka Szabolcs

Szöveg: Gerzsenyi Sándor

C F C F C/G Dm G4 G C

Előjáték

1. Hul - ló - csil - lag?
2. Vé - ge sza-kadt

C F G C Dm G4 G

Vagy szik-rá - zó lán-gú fény - jel? — Az Ég ü - zent a Föld - nek ak - kor éj -
az á - tok - ál - la - pot - nak. A leg - di-csőbb hír ki-csik - nek és na-gyok -

C C F G4 G C

jel. Meg-ü-zen-te, hogy föld - re szállt a Krisz - tus. — Visz-sza-ta - lát -
nak. Em - ber - ré vált, mert ne-künk ad-ta Is - ten. — Élt, meg - halt,

Dm G C F C F Dm G

— a dal - lam - hoz a rit - mus. Refr. Szent éj - sza - ka. Kez-dő-dik ün-nep - lé - sünk.
fel-tá-madt, hogy üd - vő - zít - sen.

C Em F D/Fisz G4 G F C/E F Dm

Ő - ér - te é - lünk, ha-lál - tól se fé - lünk. O-da-fent már — ké-szen az é - gi ott -

G F E Am Dm G7 C C F C F

hon. A-rany - vá - ros - ban Is - ten lesz a Temp - lom. Közjáték

C/G Dm G4 G F G7 C C/E Dm G

Kis temp - lo - munk-ban is ő van kö - zöt - tünk.

F G7/F C/E F G C F C

A-ra-nyat, töm - jént, mir-hát ad - ni jöt - tünk. Di-cső - ség né - ked!

F C F Dm/F E Am A7 G4 G C

Bol-do-gan i-má - dunk! Jé - zu - sunk, te vagy örök nagy Ki - rá - lyunk!

	1	2	3		4	5	6	7		8	9	10	11	
12					13					14				
15			16	17					18			19		
20				21		22		23		24	25			
26			27				28		29					
	30	31						32					33	
34		35					36					37		
38	39				40	41					42			
43				44					45	46				
47			48					49	50					
		51					52		53			54	55	
56	57					58		59				60		
61				62			63		64		65		66	
67			68	69		70					71	72		

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtendő igevers a függőleges 4, vízszintes 49, függőleges 34, vízszintes 1, függőleges 41 és függőleges 8 alatt található. Megfejtendő az igevers és az igehely.

Az igevers és a rejtvényben szereplő neve az új fordítás szerint kerültek beírásra, az ettől való eltérést külön jelezzük.

Vízszintes:

1. A megfejtendő igevers negyedik része

12. Izrael egyik törzse 13. Karjaival átkarol 14. Ma Horvátországhoz tartozó város, számos középkori csata, ostrom színhelye 15. A rádium vegyjele 16. Házibálvány 18. Kerti munkát végez 19. EBŐ 20. Arc elszíneződése 21. Televízió 22. Az összeadás jele 24. Tengeri rabló – ford. 26. Az abc kezdete 27. Zsanér részle 28. Havilá földjének egyik terméke volt 30. A prezsa birodalom fővárosát 32.Háézer 33. Tiltó szócska (felsorolásokban) 35. Világosság 36. Férfiné, számos svéd és dán király neve volt 37. Perzsákkal együtt említett nép a Bibliában 38. Sém egyik fiam – az első magánhangzón ékezethiánnyal 40. Az okos teszi a mondás szerint 42. Nagymama (vagy anya) becézve 43. Bétel városának másik neve 44. Izmáel egyik fia – ford. 45. Ebben a völgyben követték meg Ákánt 47. YD 48. Dél-amerikai ország – ford. **49. A megfejtendő**

igevers második része 51. Ábrahám második felesége Sára halála után – ford. 53. N-nel az elején: erről a hegyről látta meg Mózes az ígért földjét 54. Megfelelő 56. Sikem előjárója Abimélek idejében 58. A Mt 23-ban említett fűszer 60. Kalamajka 61. Dekoráció része! 62. Basán királya volt 63. Feleségképző! 64. Kibújt páratlan betűi 66. Késpénz 67. Kis tó („víz”), ahol Józsué legyőzte az ellene szövetkező északiakat 70. Ennek a területnek volt a királya Sineáb 71. Kirjat-..., itt halt meg Sára

Függőleges:

1. Az egyik próféta (Kár. ford.) 2. Nézni kezdil! 3. Pustít! **4. A megfejtendő igevers első része** 5. Ajtónálló lévita Dávid idejében (Kár.ford.) 6. Dávid egyik fia 7. Helyet foglal **8. A megfejtendő igevers hatodik része** 9. Spanyol és svéd autójel 10. A Zoltárok könyvében használt kifejezés 11. Midiánita király, akit Gedeon legyőzött (Kár. ford.) 12. Kalászos növény 17. Szicília vulkánján 23. Jöjj 25. Ton betűi keverve 27. Moáb királya Jórám idejében – ford. 29. Midján egyik fia (1Móz 25) 31. Aranylélőhely (Dán 10) 33. Noé egyik fia **34. A megfejtendő igevers harmadik része** 36. Lenget páros betűi 37. Az egyik bolygó 39. Egy házi-szárnyas **41. A megfejtendő igevers ötödik része** 42. Hullámtörő gát 44. Beépített ember 46. Arab eredetű húsétel 48. Furulya részle 50.

Eddig a városig üldözték az izráeliták a megvert filiszteusokat (1Sám 7) 51. T-vel az elején: nomád körülmények jelzője 52. Régi magyar méltóságnév (a honfoglalás előtt) 55. Naomi menyje 57. Szleng nyelvezetben: cukkol 59. Egy keveske 65. Dzssem – eredeti írásmóddal 68. Véd 69. Mesterséges 70. Az izráelita év ötödik hónapja 72. Arab egyenmű betűi

Beküldési határidő: 2018. január 31.

A rejtvényt készítette: Dr. Sajben Klára

Az előző rejtvény helyes megfejtése:

Azok a beszédek, amelyeket én szóltam nektek: lélek és élet. (Jn 6,63)

Helyes megfejtést küldtek be:

Jámbor Ferencné* (Debrecen), Serestyén Gyula* (Debrecen), Lomjanszki Jánosné* (Órbottyán), Nuszbaum Ferencné* (Gödöllő), Tulkán Péterné* (Kétegyháza), Lórik Jánosné* (Bp.), Sáfri János* (Pécel), Petrik Ádámné* (Órbottyán), Mihály Sándor* (Szada), Martonné Szlepák Margit* (Tahitótfalu), Pető Albertné* (Budakeszi), Tóthné Szűcs Csilla* (Békés), Gyarak Mihályné* (Bp.), Kovács Bálint* (Újkígyós), Lisztes András* (Albirtisa), Horváth Béláné* (Szada), Bolemányi Jánosné* (Kiskőrös), Szirbucz Mihály* (Kétegyháza), Simon Zoltáné* (Bp.), Dan János* (Békés), Barta Gyuláné* (Mezőkövesd), Kiss Antal* (Gyula), Vári Györgyné* (Kiskőrös), Kerekes Béláné* (Hajdúsámsón) Kustán Jánosné* (Dunaújváros), Döme Károlyné* (Zirc), Marton András* (Bp.), Vajda Jánosné* (Orgovány), Kissné Ady Éva* (Békés), Grósz Györgyné* (Kétegyháza), Nyári István Lászlóné* (Kaposvár), Bató Tiborné* (Ócsa), Zóka Benjámin* (Pécs-Hird), Kovács Sándorné* (Kiskőrös), Sóvágó Antal* (Hajdúböszörmény), Spangenberg Rudolf* (Komló), Polányi Károlyné* (Bp.), Horváth Jánosné* (Fadd), Kovács Imréné* (Bp.), Polányi István* (Bp.), Nagy Sándorné* (Berettyóújfalú), Hégyel Ferenc* (Dunaharaszti), Hodoszó Jánosné* (Méhkerék), Ilyésné Katona Ibolya* (Pécel), Gyaraki Lászlóné* (Békés), Némethné Tóth Eszter* (Kaposvár), Varga Lajosné* (Isaszeg), Kovács Sándorné* (Miske), Sándor Mária* (Bp.), Kissné Kovács Valéria* (Hajdúböszörmény), Szegedi Gyuláné* (Kiskőrös), Laskovicsné Pintér Etelka (Isaszeg), Rácz Irén (Hajdúböszörmény), Sáfri Sándorné (Bp.), Krizsanyik Mária (Nógrádmegyer), Schmal Henrikné (Balatonszemes)

Könyvjutalomban részesült:

Jámbor Ferencné (Debrecen), Bolemányi Jánosné (Kiskőrös), Laskovicsné Pintér Etelka (Isaszeg), Sáfri Sándorné (Bp.), Kustán Jánosné (Dunaújváros)

Gratulálunk!

Jutalmukat postán küldjük el.